

forma d'Estatut valencià. Els partits catalans ja han deixat clar que no acceptaran que el text valencià sigui el límit a la reforma que es debat al Principat. Fins i tot des de les Illes el president del Govern balear, el popular Jaume Matas, també ha rebutjat la imposició de límits previs en la reforma de l'Estatut de la seva comunitat.

Quan Ibarretxe va presentar el seu pla d'autogovern al Congrés, a Madrid li van aconsellar que seguís la via catalana.

Des d'altres territoris de l'estat, altres formacions polítiques també han criticat aquest pacte de mínims entre PSOE i PP per tirar endavant la reforma valenciana. El PNB i el BNG han rebutjat qualsevol intent dels dos partits majoritaris espanyols de posar límits a les reformes polítiques respectives. De la mateixa manera, també s'han desmarcat d'aquesta voluntat homogeneïtzadora la Coalición Canaria o la Chunta Aragonesista.

Només la cohesió de les forces polítiques catalanes, fins ara gairebé inexistent, davant d'un repte com el d'impulsar un nou Estatut, podria enfrontar-se amb els murs que, de fa dies, es refermen a Madrid.

Enric Rimbau

Els processos de reforma dels estatuts d'autonomia han tornat a posar de relleu com Espanya ha fet servir els valencians per frenar les aspiracions polítiques de Catalunya. La història n'és plena d'exemples.

Per ofrenar noves glòries contra Catalunya

Trista València, no sap per on va, o sí? Quina casualitat, sempre airejadora dels mals de la pàtria, el botiflerisme més pertinaç, l'asot dels catalans de més enllà de l'Ebre. Que si Conferència Episcopal Catalana, posem-hi Ricard Maria Carles (és català, oi?), que si Estatut català, Estatut descafeïnat valencià però amb reivindicacions forals que Camps no sap què signifiquen... Ja ho va dir el comte duc d'Olivares cap al 1640, "*tenémosles por más muelles*", i així ens ha anat, convertits en palafreners de l'espanyolisme més tronat en nom de la ideologia alienadora per a València i nociva per a la Catalunya estricta i el conjunt dels Països Catalans.

Francesc Camps és el darrer dels corifeus de l'espanyolisme autòcton *con mando en plaza* que fa servir la indefinició nacional que presideix la vida política valenciana com a arma contra les aspiracions d'autogovern de bona part de la societat catalana, valencians inclosos. Les aspiracions catalanes en el si de la vella Corona catalanoaragonesa trobaran en València l'antítesi; així, València esdevingué hegemònica per l'enfrontament de les institucions del Principat amb Joan II i la guerra civil (1462-72) que assolà el Principat i accelerà les actituds centrífugues de la confederació. València obtingué la primàcia, és cert, però Nàpols i Sicília es despenjaven definitivament i la monarquia hereva del vell casal de Barcelona donava els passos per unir-se amb els seus parents castellans. Així, València agafà la responsabilitat de l'encaix dels regnes catalanoaragonesos a l'estructura

supranacional creada pels reis Catòlics i sempre hi fou un regne fidel.

València tancà els temps de plenitud medieval i protagonitzà el darrer alè de la cultura catalana d'aquells temps. Pàtria dels escriptors més eixerits en llengua catalana i de dos papes, restà fascïnada per la castellanització de la cort de la virreina Germana de Foix, el fracàs de les Germanies imposà el camp feudal sobre la ciutat burgesa i el Principat tornà a recuperar l'hegemonia.

La dicotomia València-Catalunya (esdevingudes distintes per acció de la monarquia hispànica) esdevindrà real quan el Principat rebutgi la Unió d'Armes que plantejava el poderós favorit comte duc d'Olivares. El Principat es desentendrà de l'imperi hispànic, en definitiva li era vedat; València i Aragó, no. Ambdós regnes de la mata de jonc muntaneriana pertanyien a la perifèria, no els beneficiava la política imperial de Castella, però, com avui, llurs respectives institucions autònomes claudicaren davant Espanya. El regne lleial, com deia l'historiador britànic James Casey, autor de la monografia més colpidora del segle XVII valencià.

El regne de València, exhaurit després de l'expulsió de la tercera part de la seva població el 1609, havia de contribuir amb lleves voluntàries a l'exèrcit espanyol que dessagnaren encara més el país. Entre 12.000 i 14.000 valencians foren reclutats el 1637 per a les guerres "castellanes" a Europa. Gaspar Escolano deia que el regne "*participa de república libre y de súbdita a su rey y señor*". El Principat s'hi negà i ordí la separació de la monarquia hispànica.

A València, les autoritats reials suspengueren els reclutaments a l'estiu del 1640, tement la reacció del català del sud, però la situació fou controlada i, malgrat la simpatia per la revolta catalana, el regne persistí a mantenir la fidelitat al rei castellà (sí, cert, també era rei de València i comte de Barcelona, però això no comptava per a res). De més a més, com al segle XV, la revolta dels germans catalans esperonà l'economia valenciana, i València es convertí en el gran port de la monarquia entre 1640 i 1659.

A València existí un poderós partit botifler, val a dir-ho, encara que el país es decantés per l'arxiduc Carles d'Habsburg. El 1707 el Decret de Nova Planta eliminà l'estat bastit pels catalans de Jaume I al llunyà segle XIII. Aleshores, la Sènia ja s'havia convertit en un límit real, tot i que no de frontera, que mai no ho ha estat de debò. La Renaixença introduí una nova dualitat entre catalans, i mentre més enllà de l'Ebre el moviment cultural esdevingué aviat polític i de reivindicació de l'autogovern, València se sumia en el vers distès, una literatura sense pretensions d'unes classes que havien acatat l'Espanya centralista del segle XIX. Ho defineix molt bé Blasco Ibáñez a *Mare Nostrum*, quan descriu Carmel Labarta, un d'aquells renaixentistes d'aleshores: "*¡Borbón, maldito seas...! Pero lo decía en verso y en lemosín, circunstancias atenuantes que le permitían ser partidario de los sucesores de Felipe el Maldito [Felip V] y haber figurado por unos meses como diputado mudo del gobierno.*" València visqué les primeres topades de la recuperació nacional i d'aquells que preconitzaven la nacionalitat espanyola, entre altres els blasquistes. De més a més, la Renaixença valenciana predicava l'abstencionisme polític.

El 1906 es creà la societat València Nova, que aviat entrà en contacte amb la Solidaritat Catalana; semblava com si la vella flama de la unitat nacional

A València la Renaixença se sumia en el vers distès, una literatura sense pretensions d'unes classes que havien acatat l'Espanya centralista del segle XIX.

A l'esquerra, el comte duc d'Olivares que considerava els valencians més "molls", en contraposició als catalans, és clar. A la dreta, Blasco Ibáñez, precursor de l'anticatalanisme.

A començament del segle XVII el regne de València havia de contribuir amb lleves voluntàries a l'exèrcit espanyol. El Principat, però, s'hi negà

tornés a encendre's, però allí estaven els blasquistes per impedir-ho. En definitiva, ja ho descriu Joan Fuster a *Nosaltres els valencians*, una querella entre republicans valencians, els partidaris de Rodrigo Soriano i els que es consideraven successors del cèlebre escriptor. Rodrigo Soriano s'adherí a la Solidaritat i això provocà el primer conat d'anticatalanisme. Si a Serafín Castellano —un dels representants de les Corts valencianes al debat de dimarts passat a Madrid— i els seus coreligio-

naris detesten que Carod-Rovira trepitgi València i no dubten a proclamar-ho als quatre vents, d'igual manera els blasquistes —els que després posarien de moda el "*para ofrendar nuevas glorias a España*"— rebutjaren els "solidaris" que visitaren València el 1907, fins i tot hi hagué trets, però això no impedí que sorgís el primer moviment valencianista, catalanista, és clar.

Però la llavor, desgraciadament, estava posada. La Catalunya de la Solidaritat fou qüestionada, precisament, pels republicans de Blasco. L'inici d'una esquizofrènia col·lectiva que encara perdura, com a espill d'un projecte de país fracassat, l'antic regne, que no sabé o no pogué fer front a Castella.

David Garrido